

बुद्धया अन्तिम यात्रां

(भाग २)

धम्मवती

बुद्धया अन्तिम यात्रा

(भाग २)

अनुवादिका

सासन धज धम्माचरिय

'धम्मवती'

Dhamma.Digital

प्रकाशक

धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठी

धर्मकीर्ति बिहार

श्रीघः नःघ टोल

काठमाडौं

धर्मदान

दिवंगत आदरणीय मां श्रीमती लक्ष्मीहेरा

तुलाधरया पुण्य स्मृतिस थ्व

“बुद्धया अन्तिम यात्रा”

भाग २ सफू मांया दकिलाया

उपलक्ष्य् श्राद्ध्या रूप्य्

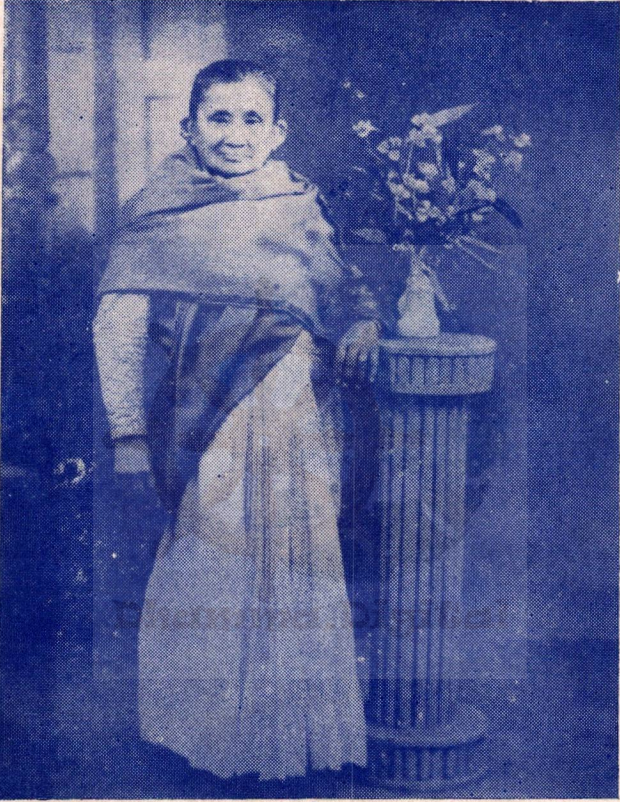
धर्मदान याना च्वना ।

Dhamma.Digital

हिरारत्न तुलाधर

ज्ञानप्रभा, निलप्रभा,

मोतिलानि, केशरीलक्ष्मी

दिवंगत श्रीमती लक्ष्मीहेरा तुलाधर
जन्मजूगु विक्रम संवत् १९५२ भाद्र शुक्ल ७
मृत्युजूगु विक्रम संवत् २०२९ भाद्र शुक्ल ९

Dhamma Digital

निगू शब्द

श्व धर्मकीर्ति अध्ययन गोष्ठीया किं प्यगूगु सफूया
रूपय् पिकाय् खना साप लय्ता वो । श्व बुद्धया अन्तिम यात्रा
(भाग २) रूपय् पिहाँ वया च्वन । श्व दीघ निकायया दुने
च्वंगु प्रसिद्धगु महापरिनिर्वाण सूत्रया भावार्थ अनुवाद खः ।
प्रथम भागय् गौतम बुद्ध वैशाली विज्यागु तक खँ दु । थुकी
कुशीनगरय् विज्याना महापरिनिर्वाण (मृत्यु) जूगु तकया
वर्णन दु । बुद्धधर्म गज्यागु धयागु संक्षिप्त वर्णन थुकी क्यना
तःगु दुर्थे ताः ।

धन्यवाद !

Dhamma.Digital

दिवंगत श्रीमती लक्ष्मीहेराया पुण्य स्मृतिस निर्वाण
लाभ यायेत हेतु ज्वीमा धयागु कामना यासँ काय् म्हायापिं
श्री हिरारत्न तुलाधर ज्ञानप्रभा, निलप्रभा, मोतिलानि, केशरी
लक्ष्मी असं कुनात्वाःयापिसं श्व सफू छापे यायेत चन्दा बिया
धर्मदान याना दीर्गुलि वय्कःपिन्त दु नुगलंसिं कृतज्ञता ज्ञापन
याना । परलोक वने धुं कुम्ह मांया नामं थथे सफू छापे याना
धर्मदान यायेगु धार्थ्येया कर्तव्य पालन व मांमं याना तःगु
उपकारया पलिसा पुलागु जू वनी । शुद्धगु पुण्य कर्म नं खः ।

भाय संशोधन याना भोटनिसें प्रेसे विज्याना प्रुफ
स्वया गुहालि याना विज्यागुलिं पूज्य अश्वघोष भन्तेया प्रति
कृतज्ञ जुया ।

न्हापा न्हापाथें याकनं बाँलाक सफू छापे याना ब्यूगुलिं
नेपाल प्रेस यात धन्यवाद मब्यूसे च्वने मफु ।

धम्मवती
अध्यक्षा

१६ भाद्र २०३०

धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठी

Dhamma.Digital

बुद्धया अन्तिम यात्रा

वैशालीया अन्तिम दर्शन

भगवान् बुद्ध सुथन्हापनं चीवरं पुना पात्र-चीवर कया वैशाली भिक्षा विज्यानाली भोजनं लिपा किसिथे म्हु छम्हं फःहिका वैशाली स्वय् धुनेवं आयुष्मान् आनन्दयात सःता धया विज्यात—“आनन्द तथागतया थ्व अन्तिम वैशाली-दर्शन ज्वी । थनवा आनन्द, गन भण्डग्राम दु, अन वनेनु ।”

“हवस भन्ते” धया आयुष्मान् आनन्दं भगवान्यात उत्तर विल ।

अले भगवान् बुद्ध महाभिक्षु संघ नापं गन भण्डग्राम दु, अन थ्यन । भगवान् बुद्ध भण्डग्रामय् विहारयाना विज्याना च्वन । अन वसपोलं भिक्षुपिन्त सःता विज्यात—

भिक्षुपिं प्यंगू धर्मया अवबोध मजूगुलिं, थ्वीका काय् मफुगुलिं, थथे यक्व समयतक छिपिनं जिनं संसारय् चाचा हिला च्वने माल । छ प्यंगू धर्म मथूगुलिं ?

(१) भिक्षुपि आर्यशीलया ज्ञान मदया, श्वीके मफया च्वंगुलि थुगुकथं ताःकाल तकं छिपिनं जिनं चाचा हिला च्वने माल ।

(२) भिक्षुपि आर्य समाधिया ज्ञान मदुगुलि, मथूगुलि.....। (३) भिक्षुपि, आर्य प्रज्ञाया ज्ञान मदुगुलि, अवबोध मजूगुलि....। (४) भिक्षुपि, आर्य विमुक्तिया ज्ञान मदुलि, मथूगुलि छिपिनं जिनं ताःकाल तकं चाचा हिला च्वने माल ।

भिक्षुपि ! उगु आर्यशीलया ज्ञान दत, थुल । उगु आर्य समाधिया ज्ञान दत, थुल । उगु आर्य प्रज्ञाया ज्ञान दत, अवबोध जुल । उगु आर्य विमुक्तिया ज्ञान दत, थुल । सांसारिक तृष्णा नष्ट जुल । जन्मया कारण फुत । आः हाकनं जन्मकाय् म्वाल ।

भगवान् बुद्धं श्व धया विज्यात । श्व धाय्धुंका हानं सुगत शास्तां श्व नं धया विज्यात—

यशस्वी गौतमं शील, सम्माधि प्रज्ञा, तथा सर्वश्रेष्ठ विमुक्तिया खँ श्वीका काल । बुद्धं श्व खँ सीका भिक्षुपिन्त धर्मया उपदेश विल, दुःख मदयेका वीम्ह शास्ता, मिखा दुम्ह बुद्ध परिनिर्वाण जुल ।

अन भण्डग्रामय् च्वना विज्याःवलय् श्व हे जक आपालं धयाथें भिक्षुपिन्त उपदेश विया विज्याइगु खः—श्व शील, श्व समाधि, श्व प्रज्ञा खः । शीलं परिपूर्णु समाधि महान

फलदायि व गुण विद्गु खः । समाधि अभ्यास जूगु प्रजा
महान फल वीगु व गुण दद्गु खः । प्रज्ञां पूर्णगु चित्त अवश्य
आस्रव (क्लेशं) मुक्त ज्वी । गुगुकि-कामास्रव, भवास्रव,
दृष्टि आस्रव, अविद्या आस्रव ।

भगवान् बुद्ध भण्डग्रामय् इच्छानुसार च्वना विज्यासे
आयुष्मान् आनन्दयात सःता धया विज्यात--“आनन्द !
थनवा, गन हस्तिग्राम दु, गन आम्रग्राम दु, गन जम्बुग्राम दु,
गन भोग नगर दु, अन वनेनु ।”

“ज्यू भन्ते” धया आयुष्मान् आनन्दं भगवान्यात
लिसः विल । अले भगवान् बुद्ध महाभिक्षु संघ नापं गन भोग
नगर दु, अन विज्यात ।

प्यंगू महाप्रदेश

भगवान् बुद्ध भोग नगरया आनन्द चैत्यय् विहार
याना विज्यात । अन भगवानं भिक्षुपिन्त आमन्त्रित याना
धया विज्यात--“भिक्षुपि ! छिमित जि प्यंगू महाप्रदेशया
उपदेश वी, उकीयात बांलाक न्यना मने धारण याना ति ।”
“ज्यू भन्ते” धया भिक्षुपिसं भगवान्यात लिसः विल ।

भगवान् बुद्धं धया विज्यात--

(१) भिक्षुपि ! यदि सुं भिक्षुं थथे धाल धाःसा--
आउसो, (पासापि) जि भगवान्या म्हुतुं थ्व न्यनागु खः,

(वसपोलया) म्हुतुं पिहांवोगु ग्रहण यानागु खः थ्व धर्म खः थ्व विनय खः थ्व शास्ताया उपदेश खः, अले भिक्षुपिं व भिक्षुया भाषणयात स्वीकार याय्मते, न निन्दा हे यायेगु । स्वीकार नं मयासे, निन्दा नं मयासे, वं धाःगुयात बांलाक न्यना, सय्का, थ्वीका सूत्र नाप दाजे याना स्वय्माः विनयले स्वयमाः । यदि वया खँ सूत्र नाप तुलना याना स्वया, विनयले स्वय् धुनेवं सूत्रय् नं मदुसा, विनयले नं खने मदुसा ला व बुद्ध वचन अवश्य मखु व भिक्षुं मखुथे थ्वीका काल धका समक्रे जु । अथे जूसा भिक्षुपिं वयागु खँयात तोता छोये माः । यदि व सूत्रनाप लना विनयले नं खने दुसा, सूत्रनाप नं मिले जूसा विश्वास याय् वहजू कि व बुद्धवचन खः वं बांलाक थ्वीका ग्रहण याना तल । भिक्षुपिं थ्व प्रथम महाप्रदेश धका विश्वास या ।

(२) हानं भिक्षुपिं ! यदि सुं भिक्षुं थथे धाल धाःसा--पासापिं (आवुसो) फलनागु कुटीचाय् स्थविर प्रमुख (भिक्षु) संघ च्वंच्वन । जि अन संघया पाखें न्यनागु दु, म्हुतुं हे धाःगु ग्रहण यानागु दु--थ्व धर्म खः विनय खः, थ्व शास्ताया शासन खः । अथे जूसा निन्दा नं मयासे स्वीकार नं मयासे सूत्रय् दु मदु, विनय नाप मिलेजू मजू स्वया, मिले मजूसा थ्व अवश्य बुद्धवचन मखु, व भिक्षुं मखुथे थ्वीका काल धका थ्वीका का । सूत्रय् व विनयले मिले जूसा बुद्धवचन खः, वं बांलाक थ्वीका काल धका मती ति । थ्व निगूगु महाप्रदेश धारण या ।

(३) भिक्षुपि ! सुं भिक्षुं थथे धाय्फु—फलनागु
आवासय् आपालं विद्वान, धुरन्धर, धर्मधर, विनयधर,
मात्रिकाधर, स्थविर भिक्षुपि दु । थ्व धर्म खः । अथे धाइबले
बांलाक न्यना सूत्रय् व विनयले दु मदु रुजु याना मिलेजूसा
बुद्धवचन खः मखुसा वं मखुथे थ्वीका काल धका निर्णय या ।

(४) भिक्षुपि यदि सुं भिक्षुं थथे धाय्फु—फलनागु
आवासय् आपालं बहुश्रुत.....स्थविरत च्वंच्वंगु दु । जि उम्ह
स्थविरया म्हुतुं हे न्यनागु खः । थ्व धर्म ख, थ्व विनय.....।
भिक्षुपि थ्व प्यंगूगु महाप्रदेश खः । भिक्षुपि थ्व प्यंगू महाप्रदेश
धारण या ।

भगवान् बुद्ध भोगनगरया आनन्द चैत्यय् विहार याना
विज्याःबले आपालं धयार्थे थ्व हे धर्म कथा भिक्षुपिन्त धया
विज्याइगु । थ्व शील, समाधि थथे ज्वीमा, प्रज्ञा थथे खः ।
शीलं परिपूर्णगु समाधि आपालं गुण दु । प्रज्ञाँ जागु चित्त
आस्रवं मुक्त ज्वी गुगुकि कामास्रव, भवास्रव, दृष्टि आस्रव,
अविद्यास्रव ।

पावाय्

भगवान् बुद्ध भोगनगरय् इच्छानुसार विहार याना
आयुष्मान आनन्दयात सःता विज्यात—“थनवा आनन्द, गन
पावा दु अन वनेनु ।”

“ज्यू भन्ते” धका आयुष्मान आनन्दं भगवान्यात
लिसः बिया विज्यात । अले भिक्षु संघनापं भगवान् बुद्ध
पावाय् विज्याना चुन्दकर्मा र पुत्रया अँया वगोचाय् विहार
याना विज्यात ।

चुन्द कर्मारपुत्रं न्यन—भगवान् बुद्ध पावाय् विज्याना
जिगु हे अँया वगीचाय् च्वना विज्यात । अले चुन्द कर्मारपुत्र
गन भगवान् बुद्ध विज्याना च्वंगु खः अनवना वन्दना याना
छखे लिक्क फय्तुत । छखे लिक्क फय्तुना च्वंम्ह चुन्द कर्मार-
पुत्रयात भगवानं धार्मिक कथाद्वारा सम्फेयाना विज्यात,
थ्वीका विज्यात, उत्साहित याना विज्यात, आपालं सन्तोष
याका विज्यात । अथे भगवान् बुद्धया पाखें धार्मिक बाखें
न्यना लय्ताम्ह चुन्द कर्मारपुत्रं भगवान्यात थथे बिन्तियात—
भन्ते कन्हेया लागी भिक्षु संघ सहितं जिथाय् भोजन स्वीकार
याना विज्याहुँ । भगवान् बुद्धं मौन जुया स्वीकार याना
विज्यात ।

भगवान् बुद्धं निमन्त्रण स्वीकार याना विज्यागु सीका
चुन्द कर्मारपुत्र आसनं दना भगवान्यात वन्दना याना चाहुला
वन । अले चुन्द कर्मारपुत्रं उखुनुया चा बिते ज्वीवं थःगु छयें
प्रणीता कारं साक्क भोजन जोरे याना आपालं सूकरमद्व
(फाँयाला) दयेका भगवान्यात सूचना विइके छोट “भन्ते,
भोजनया ई जुल ।”

भगवान् बुद्ध सुथ न्हापनं चीवरं पुना, पात्र चीवर
ज्वना भिक्षु संघ सहितं गन चुन्द कर्मारपुत्रया छें खः अन

विज्यात । विज्याना लायातःगु आसनय् फेतुना विज्यात ।
फेतुना विज्याम्ह भगवान् बुद्धं चुन्द कर्मारपुत्रयात सःता
विज्यात—“चुन्द ! गुगु सूकरमद्वदव तयार याना तःगु खः व
जित जक तयाब्यु, मेगु गुगु खाद्यप्रदार्थं दयेकातगु खः उगु
भिक्षु संघयात तयाब्यु ।”

“ज्यु भन्ते” गुगु सूकर मार्दव दयेकातःगु खः व
भगवान् बुद्धयात नका मेगु खाद्य पदार्थं भिक्षु संघयात तया-
बिल ।

अले भगवानं चुन्द कर्मारपुत्रयात सःता धया विज्यात
—चुन्द ! गुगु सूकर मार्दव ल्यंगु खः व गाः छगा म्हुया
गारेयाना ब्यु । चुन्द ! थ्व सूकरमार्दव पचेयाये फुम्ह तथागत
छम्ह वाहेक थ्व संसारे सुं देव, मार, ब्रह्मा श्रमण ब्राह्मण
सुं मदु ।

“ज्यु भन्ते” धया बुद्धया आज्ञानुसारं गाः म्हुया गाले
थुना भगवान् बुद्धयाथाय् वना वन्दना याना छखे लिक्क
फेतुत । भगवानं चुन्दयात धार्मिक कथाद्वारा समक्येयाना,
श्वोकेविया, उत्साहितयाना चित्तबुक्केयाना दना विज्यात ।

अनंलि चुन्द कर्मारपुत्रया भोजन याये धुसँनिसें
मरणान्तक वेदना जुल हि दिशा ज्वीगु ल्वे जुल । एनं भगवानं
होशतया चायका, दुःख मतासे सहयाना विज्यात ।

भगवानं आयुष्मान आनन्दयात सःता धया विज्यात—
“आनन्द थनवा ! गन कुशीनारा दु अन वनेनु ।” ‘ज्यु भन्ते’
धया आनन्दं भगवानयात लिसः बिल ।

जि न्यना—चुन्द कर्मारपुत्रया भोजन याना धैर्यवान--
मेसित मरणान्तक ल्वे जुल । सूकरमार्दव नये धुनेवं शास्तायात
मखुगु ल्वे जुल । काराजुया च्वंक च्वंकं भगवानं धयाविज्यात
कुशीनारा वनेनु ।

भगवान लँ भचा उखे छमा सिमाक्वे विज्यात । अन
विज्याना आयुष्मानयात सःता धया विज्यात--“आनन्द !
जिगु लागी निवः दुगु चीवर प्यवः याना लायाव्यु, जि सावः
त्यानुसे च्वन, फय्त्वीमाल ।”

“ज्यू भन्ते” धया आयुष्मान आनन्दं भगवानयात
लिसः विया संघाटी (निवः दुगु चीवर) प्यवः याना लाया
विल । भगवान् लायाव्यूगु आसनय् फय्तुना विज्यात । फेतुना
भगवानं आयुष्मान् आनन्दयात सःता धया विज्यात--
“आनन्द ! जिगु लागी त्वनेगु लः भचा कया हति । लः त्वने
प्यास चाल आनन्द, लः त्वने ।”

अले आयुष्मान आनन्दं भगवानयात थथे धाल--
भन्ते ! नकतिनि जक न्यासःगु बैलगाडी थनं वन । घःचालं
कोत्यला वंगुलि लः बुलुसे च्वंच्वन लः आपा नं मडु । भन्ते !
बाँलागु लः दुगु, खाउसे च्वंगु, यच्चुसे च्वंगु, हिसिदुगु ककुत्था
धयागु नदी लिक्कसं दु । अन वना लः त्वने, म्हनं सिच्चुसे
च्वंके मज्यूला ?”

निकोगु बारय्न् भगवानं धया विज्यात--“आनन्द !
लः कयाहति प्यास चाल, लः त्वने ।”

स्वको तकनं भगवानं धया विज्यात—आनन्द ! लः
कयाहति, लः त्वने माल ।

“ज्यू भन्ते” धया भगवान्या खँ न्यना आयुष्मान्
आनन्द पात्र ज्वना गन नदी दुगु खः अन वन । न्यासःगु गाडा
नकतिनि जक छिना वंगुलि अपायसकं बुलुसे च्वंगु भतिचा
जक लः दुगु नदी आयुष्मान् आनन्द जक अन थ्यनेवं लः
यच्चुसे च्वना वन । अले आयुष्मान् आनन्दयात थथे मतीवल
—“आश्रयं खः तथागतया महाऋद्धि, महानुभाव महापुरुषार्थ
अद्भूत । ध्व चिकिचाधंगु खुसीचा गाडाया घःचालं न्ह्या
बुलुसे च्वना न्ह्यानाच्चंगु जि थन थ्यनेवं लः यच्चुसे च्वना
भति भति न्ह्यानाच्चन ।” अले पात्रय् लः जायक तथा
भगवानयाथाय् यंका विल । यंका भगवानयात थथे धाल—
“...आश्रयं भन्ते ! अद्भुत खः भन्ते । तथागतया महिमा”
अपायसकं बुलुसे च्वंगु लः जि जक अन थ्यनेवं लः यच्चुसे
च्वना न्ह्यानाच्चन । भन्ते भगवान् ! लः त्वना विज्याहुँ,
सुगत लः त्वना विज्याहुँ ।” अले भगवान् बुद्धं लः त्वना
विज्यात ।

अवले आलार कालामया शिष्य पुक्कुस मल्ल—पुत्र
कुशीनारा व पावाया विचय् लँय् वनाच्चंगु खः । पुक्कुस
मल्ल—पुत्रं भगवान् छमा सिमाववय् फेतुना च्वंगु खना खनेवं
गन भगवान् बुद्ध विज्याना च्वंगु खः अनवना भगवान्यात
अभिवादन याना छखेलिक्क फेतुत । छखे फेतुनाच्चंम्ह पुक्कुस
मल्लं भगवान्यात धाल—

आश्चर्यं भन्ते ! अद्भुत भन्ते ! प्रव्रजित जुया च्वंपि
शान्त पूर्वकं बास यानाच्चनी । भन्ते ! न्हापाः न्हापा आलार
कालाम लँय् वनाच्चवंबले लँचिला लिक्कसं छमा सिमाक्वय्
न्हिनेस्या आराम काय्माल धका फेतुत । अबले न्यासःगु गाडा
आलार कालामया लिक्कं वन, अबले गाडा चलेयाना वःमेस्या
ल्यूने वयाच्चंम्ह छम्ह मनूनं आलार कालामयाथाय् वना
न्यन—छु भन्ते थन न्यासःगु गाडा वंगु मखँला ?

“आउसो ! जि मखना ।”

“छु भन्ते ! सः मन्यनाला ?”

“आउसो शब्दनं मन्यना ।”

“छु भन्ते न्ह्यो वेकाच्चनाला ?”

“मखु आउसो ! जि घना मच्चना ।”

“छु भन्ते होश दयेका च्वनागु खःला ?”

“खः आउसो ।”

“अले भन्ते ! न्ह्यलं चायका होश तथा च्वनानं ल्यूनं
न्यासःगु गाडा वनाच्चंगु मखं न शब्द हे ताः ! तर छपिनिगु
संघाटी चीवरय् धूया धू ज्वीधुंकल ।”

“खः आउसो”

“अले भन्ते ! व मनूयात थथे जुल—आश्चर्यं खः
अद्भुत खः अहो ! प्रव्रजितपि गपाय्सकं शान्तपूर्वकं विहार
याना विज्याः गुम्हेसिनं (अमिसं) होश दयेक दयेकनं न्यासःगु

गाडायात न खँ न गाडा वनाच्चंगु शब्द हे ताः । थथे धया
आलार कालामप्रति श्रद्धा प्रकट याना वन ।

“छं स्वय्वलय् गथेथें च्वं पुक्कुस ! गुगुपत्ति थाकु
मज्जीथें च्वंले गुम्हसिनं न्ह्यलं चायकं होश दयकं न्यास गाडा
लिव्कसं वंगु मखँ, न शब्द हे न्यं; अथवा होश दयकं वावया
नं न्याना मलः जूबलय् नं विजुलि चमके जूगु मखं व न सः हे
न्यं ?”

भन्ते ! न्यासगु गाडा, खुसः, न्हेसः, च्यासः, गुसः,
दोछि, फिदो गाडा हे मखंगुसिकं थाकुगु व असम्भवगु खँला
ज्वी मखुगु खँला होश दयेक दयेकं वावया नं न्याना पलपसा
त्वया मलः ज्वीबले नं विजलि चमके जूगु मखनीगु व सः
मन्यनी वा मतागु खः ।

पुक्कुस, छगू समये आतुमा धयागु गाँया सुया बल्चाय
च्वंच्वनागु खः । अवलय् वावया नंन्याना पल्पसा त्वया मलः
जूबले निम्ह दाजु किजा व प्यम्ह बैल (दों) सित । अले
आतुमा ग मं मनूत पिहाँवया अन मूवन गनकि निम्ह ज्यापुत
व प्यम्ह दों सिनाच्वन । अत्रले पुक्कुस ! जि भुसागारं पिहाँ-
वया पिने लुखाय् अथें ल्वी थीं जुयाच्वना । अले पुक्कुस !
अपिं मनूतयेगु पुचलं मनू छम्ह जिथाय् वया जित वन्दनायाना
छखे लिव्क फेतुवल । पुक्कुस ! व फेतुना च्वंम्ह मनूयाके जि
न्यना—आउस ! थन छाया् मनूत यक्व दयेक मुना च्वन ?

भन्ते ! थन तसकं वावया नं न्याना मलः जूगुलि
निम्ह दाजु किजा ज्याःपुत व दों प्यम्ह सित । उकिं थुपि
मनूत थन मुना च्वन । अबले छपिं गन च्वंच्वनागु ?

“आउस ! जि थनसं च्वंच्वना ।”

“छुले भन्ते ! छपिसं खँ ला ?”

“आउस ! जि मखना ।”

“छु भन्ते शब्दनं मताःला ?”

“मता आउस, छुं सः मवो ।”

“छुले भन्ते छपिं घना च्वनागुला ?”

“मखु जि घना मच्चना ।”

“छुले भन्ते होश दुला ?”

“दु, जि बाँलाक होश दु ।”

एसा भन्ते ! छपिं न्ह्यलनंचाः होश नं दु अपायसकं
वावया नंन्याना पल्पसा त्वया मलः जुत । विजुलि चमके जुल,
छुं जूगु मखं, शब्दनं मता ?

“मता छुं मखं ।”

अले पुक्कुस उम्ह मनूया मतीवन—आश्रय !
अद्भुत !! अहो प्रब्रजित साधुत गज्यागु शान्तपूर्वक च्वने-
फुगु ! होश दयेक दयकनं वावोनं मचा, नंन्यागुनं मचाः मलः
जूगु मचा, पल्पसा त्वःगुनं मखं, शब्दनं छुं मताः धका जिगु-
प्रति श्रद्धा प्रकटयाना नमस्कार याना चाहुला वन ।

अनंलि पुक्कुस मल्ल पुत्रं भगवान् बुद्धयात धाल—

“भन्ते ! आलार कालामप्रति जिगु गुगु श्रद्धा दुगु खः
व फस्य् साँ व्वेका छोय् वा खुसीसाँ चुइकः छोय् । आश्रय्य
भन्ते ! अद्भुत भन्ते !! गथेकि तोपुया तःगु उला क्यनेथें,
वेकोगु तप्यंका बीथें, लँ द्वना च्वंमेसित लँक्यना बीथें, खिउँस्य
च्वंथाय् मत च्याका बीथें गुकिं कि मिखादुपिसं रूप खनी, अथे
हे भन्ते ! भगवान् अनेक प्रकारं धर्मयात प्रकाश याना
विज्यात । आः जिं भगवान् बुद्ध व धर्म तथा भिक्षु संघया
शरण वने । जित उपासक व जीवनभर तक शरण वोम्ह
समये जुया विज्याहूँ ।

अले पुक्कुस मल्ल पुत्रं थः मनू छम्हसित सःता धाल
—“पासा थनवा ! जिगु बाँलागु लुँया वर्णगु दोशालागा कया
हति ।”

‘ज्यू भन्ते’ धका व मनू पुक्कुस मल्ल पुत्रयात लिसः
विया लुंथें बाँलागु दोशाला कया हया विल । अले पुक्कु मल्ल
पुत्रं दोशाला भगवान् बुद्धयात अर्पणयात—भन्ते ! कृपातया थुगु
जिगु वाँलागु दोशालायात स्वीकार याना विज्याहूँ ।

“एसा पुक्कुस ! छपु जित न्येका व्यु, छपु आनन्दयात
व्यु ।”

“ज्यू भन्ते !” धया पुक्कुस मल्ल पुत्रं भगवान्यात
लिसः विया छपु दुशाल (तपुगु गा) भगवान् बुद्धयात न्येका
विल, छपु आयुष्मान् आनन्दयात । अले भगवान् बुद्धं पुक्कुस

मल्ल पुत्रयात धार्मिक कथाद्वारा खँ थ्वीका उत्साहित याना हर्ष प्रफुल्ल याना त्रिज्यात । भगवान बुद्धया धार्मिक कथा-द्वारा, उत्साहित व लयताम्ह पुक्कुस मल्ल पुत्र आसनं दना भगवानयात नमस्कार याना चाहुला वन ।

पुक्कुस मल्ल पुत्र वना भतिचा जायेवं आयुष्मान आनन्दं उगु थःगु गा भगवान् बुद्धया म्ह्य् फायका विल । भगवान् बुद्धया म्ह्य् फाय्केवं रश्मि फैले जूगु थें च्वनावल । अले आयुष्मान आनन्दं भगवान्यात थथे धाल-आश्चर्यं भन्ते ! अद्भुत भन्ते तथागतया शरीर गुलि परिशुद्ध यच्चुसे च्वं !! भन्ते ! थ्व दोशाला (दोंगा निपु) भगवान बुद्धयात गुलि लो, रश्मि पिहांवया च्वंगुथें च्वं ।

“आनन्द ! अथे हे खः ! आनन्द ! अथे हे खः निगू समय्य् तथागतया शरीर वर्ण अत्यन्त परिशुद्ध व पवित्र जूथें च्वं । गुगु निगू समय्ले ? (१) गुवले तथागतं अनुपम सम्यक सम्बोधि (परमज्ञान) या साक्षात्कार याइ (२) गुगु चान्हे तथागत उपादि (आवागमनया कारण) रहित निर्वाण प्राप्त याइ । आनन्द थ्व निगू समये..... ।

आनन्द थौं चान्हेस्या अन्तिम याम्य् कुशीनाराया उप-वत्तन नामक मल्लतय् शालवनय् निमाशाल सिमाया विचय् तथागत परिनिर्वाण ज्वी । वा आनन्द ! गन कुकुत्था नदी दु अन वनेनु ।”

“ज्यू भन्ते” धया आयुष्मान आनन्दं भगवान् बुद्धयात
लिसः विल ।

बाँलागु तेज दुगु दोशाल पुक्कुसं अर्पणयात

उकिं न्ययातम्ह बुद्ध लुँयाम्हथें शोभायमान जुल ।

अले भगवान् बुद्ध महाभिक्षु संघ नापं गन कुक्त्था
नदी खः अन विज्यात । नदी कुहाँवना ककुत्था नदी
छिना, मोल्हुया, लः त्वनाः थाहाँवया गन अम्बवन दुगु खः
अन विज्यात । विज्याना आयुष्मान चुन्दकयात धया विज्यात
—“चुन्दक ! जिगु लागी संघाटी प्यवः याना लाया व्यु ।
चुन्दक त्यानुसे च्वन, गोतुले मास्तेवल ।”

“ज्यू भन्ते” धया संघाटि लाया विल ।

अले भगवान् बुद्ध छपा तुतिया द्योन्य भतिचा जक
पाक तथा बाँलाक होश व बुद्धि नापं लाका उत्थान संज्ञा सतर्क
जुया मनय्तया जः पाखें चुया सिंह सय्या याना द्यना विज्यात ।
आयुष्मान चुन्दक अनसं भगवानया न्ह्योन्य फेतुत ।

बुद्ध यच्चुसे, स्वच्छ लःदुगु कुक्त्था नदी वना लोकया
अद्वितीय, शास्ताँ त्यानु मचासे मोल्हुया विज्यात । मोल्हुया
लः त्वना चुन्दकयात न्ह्योनेतया भिक्षुगणया विचय् विज्याना
धर्मया वक्ता प्रवक्ता महर्षि भगवान् आम्रवनय् थ्यन । चुन्दक
भिक्षुयात धयाविज्यात संघाटी प्यवःयाना लायाव्यु द्यने धका ।

ज्ञानिम्ह खँन्यंम्ह जुया तुरन्त संघाटी प्यवः याना
 न्लाया बिल । तथागत न्यला त्यानुचाया गोतुला बिज्यात ।
 चुन्दकनं न्ह्योनेसं फेतुत ।

अले भगवानं आयुष्मान आनन्दयात धया बिज्यात—
 “आनन्द ! शायद सुनानं चुन्द कर्मार पुत्रयात चिन्तित व
 शोक याना वीफु—“आउस चुन्द ! छन्त अलाभजुल, छं पाप
 कमाय्यात, छाय्कि तथागत छंथाय् भोजनयाना परिनिर्वाण
 जुल ।” आनन्द ! चुन्द कर्मार पुत्रयात थज्यागु चिन्तां मुक्त
 यानाव्यु, हानं धयाव्यु आवुस ! छन्त लाभ जुल, छं यक्व
 पुण्य कमाय्यात छाय् धाःसा छंगु भोजन नया परिनिर्वाण
 प्राप्त जुल ।

आवुस चुन्द ! जिं थये भगवान् बुद्धया म्हुतुं न्यनागु,
 वसपोल पाखें ग्रहण यानागु थ्व निगू पिण्डपात्र (भोजन)
 समान फलवीगु, समान विपाक दुगु । अवश्य हे मेपिनिगु
 भोजन सिकं थ्व महान फल व आनिसंस उपोदुगु खः । छु छु
 निगू ? (१) गुगु भोजनयाना तथागतं अनुत्तर सम्यक्
 संबोधियात प्राप्तयाना काल । (२) मेगु खः गुगु भोजनयाना
 तथागतं अनुपादि सेस निर्माणधातु प्राप्त याना बिज्यात ।
 आनन्द थ्व निगू भोजन आपालं उत्तम व फल वीगु खः ।
 चुन्द कर्मार पुत्र आयु प्राप्त ज्वीगु कर्म संचययात, वर्ण, सुख,
 यश स्वर्ग, आधिपत्य प्राप्त ज्वीगु कर्म संचययात । आनन्द !
 चुन्द कर्मार पुत्रया चिन्ता थुकथं मदयेका व्यु ।

अले भगवान बुद्धं थुकिया अर्थं सीका उबले हे श्व
धया विज्यात—

दान याये फतकि पुण्य बढे जुइ
संयम याये फतकि वैरभाव मदयावनी
सज्जनं मखुगु ज्या तोती
राग द्वेष मोह मंतकि निर्वाण ज्वी ।

॥ प्यंगुगु भाणवार ॥

Dhamma.Digital

कुशीनगर्य्

भगवान् बुद्धं आनन्दयात सःता धया विज्यात—
“आनन्द, गन हिरण्यवती नदीया उखे पारी गन कुशीनगरया
मल्ल राजापिनि शाल सिमाया वगीचा दु अन वनेनु ।”

“ज्यू भन्ते” धया आयुष्मान् आनन्दं भगवान् बुद्धयात
लिसः बिल ।

अले भगवान् बुद्ध आपालं भिक्षुपिं व्वना गन मल्ल
राजापिनि शालवन कुशीनगर खः अन विज्यात । अन
विज्याना आयुष्मान् आनन्दयात धया विज्यात—आनन्द छं
शालवने निमा शालवृक्षया विचय् उत्तर पाखे फुस लाका
खाता तथा (लासा लाया) व्यु जि त्यानुल, गोतुल्य मास्ते
वल ।”

‘ज्यू भन्ते’ धया आयुष्मान् आनन्दं बुद्धयात लिसः
बिया निमा शाल वृक्षमाया विचय् उत्तर पाखे फुस लाका
खाता लाया बिल ।

अले गौतम बुद्धं जवं चुया भतिचा पाक पालिया
द्योनय् पालि तथा (गौचा मल्वाकुसे) स्मृति व प्रज्ञा नापं
लाका सिंह गोतुल्यथे गोतुला विज्यात ।

अबले शाल वृक्ष निमां तोप्वीक स्वां व्हया च्वंगु जुया च्वन । तथागतया शरीर पूजाया निंति स्वां होइगु ई मखु बलय् हे स्वां होया तथागतया शरीर तोप्वीक मदिक स्वां वागाना च्वन । दिव्य मन्दारव धयागु स्वांनं आकासं वागाना हाया वइ च्वन । दिपा हे मदयेक तथागतया पूजाया निंति म्ह छम्हं तोपुइक स्वां होलेथे हाया वइच्वन ।

दिव्य चन्दन सुगन्ध आदि नं तथागतया पूजाया लागी आकाशं कुतुं वया च्वन । दिव्य बाजा व संगीत नं थाना च्वन, म्ये हाला च्वन ।

अबलय् बुद्धं आनन्दयात सत्ता धया विज्यात— आनन्द, तथागतया पूजाया निंति थ्व शालवृक्ष माय् ई मखुबले स्वां व्हया हाया वइच्वन । दिव्य मन्दारव स्वां नं तथागतया शरीर पूजाया लागी व्हया छ्याल बछ्याल जुया हाया वइच्वन । दिव्य चन्दन सुगन्ध आदि नं तथागतया शरीर पूजाया निंति उखे थुखे व्हला हाया च्वन । दिव्य बाजा आदि नं तथागतयात पूजाया रूप्य् थाना हइच्वन, म्ये हालाच्वन ।

अले भगवान बुद्धं आनन्दयात धया विज्यात— “आनन्द, थुकथं स्वां छाया, दिव्य, सुगन्ध दुगु स्वां होला सम्मान व पूजा यायेवं तथागतयात धात्थे माने यानागु ज्वी मखु । आनन्द गुपिं भिक्षु, भिक्षुणी, उपासक, उपासिकापि खः अमिसं धात्थेया धर्मया लँपुइ, बना, धात्थे धर्माचरणयाइ अले-तिनि तथागतयात धात्थे पूजा यानागु ज्वी । तथागतया

उपदेश अनुसारं आचरणं ब्रह्माका, व्यवहार सुधारयाना जुल
 धायेवं तिनि तथागतयात धात्थे पूजा सम्मान यानागु ज्वी ।
 आनन्द, थुकथं थ्वीका कायेमाः ।

उपवाण स्थविर

अवल्य् आयुष्मान उपवाण स्थविर बुद्धयात पंखी
 गाला बुद्धया न्होनेसं दनाच्चंगु जुयाच्चन । अले बुद्धं आयुष्मान
 उपवाणयात चीका धया विज्यात—

“हे भिक्षु थन न्होने च्वनेमते ! थनं चिलाहूँ ।”

अले आनन्दया मन्य् थथे जुल—थ्व आयुष्मान उपवाण
 ताकालंनिसें बुद्धया सेवक जुया नापं च्वं च्वंम्ह खः । तर बुद्धं
 अन्तिम्य् थ्व आयुष्मान उपवाणयात न्होने च्वनेमते धका
 चीका विज्यात । थ्व छु कारणथे, छा्य् थथेयाना विज्यागुथे ?

अले आनन्दं बुद्धयात थथे विन्तियात “भन्ते, थ्व
 आयुष्मान उपवाण आपालं समयतक छपिं नापं च्वना छपिनि
 सेवायाना च्वंम्ह खः तर छल्पोलं उपवाणयात थन न्होने
 च्वनेमते धका हटे याना विज्यात । थथे छा्य् याना
 विज्यानागु ?”

“खः आनन्द, किगू लोकधातुइ च्वंपिं आपालं देवतापिं
 तथागतया दर्शनया निंति मुंवया च्वन । आनन्द, कुशीनगरयइ
 मल्ल राजापिनि गुलिनं शालवन दु अन आपालं देवतापिं वया

संगु छपु हे तयथाय् मदयेक मुंवया च्वन । उर्पि देवतापिं ही महि चाया हालाच्चन कि जिपिं गन गनं निसें तथागतया दर्शनं याय् धका वया । तथागत अर्हत सम्यक सम्बुद्ध गुबलें गुबलें जक संसारय् उत्पन्न जू । थौं हे चान्हे वसपोल तथागत परिनिर्वाण जुया विज्याइ । तर थ्व महाप्रतापी भिक्षुं बुद्धया म्ह खने मदयेक तथागतया न्ह्योने धिसिमिसि धाय्क दना च्वन । उर्कि तथागतया दर्शनं याये मखन ।

“भन्ते, देवतापिनि बारे गुकथं खना ?”

“आनन्द, देवतापिसं आकासे जमीन भापिया सं फँफँ तथा ह्लाः ल्ह्वना खोयाच्चन । पालात.गु सिमा बैय् गोतुवयेथें बैय् गोतु वइच्चन, ग्वारा ग्वारा तुला थथे धयाच्चन गुलि याकनं बुद्ध परिनिर्वाण ज्वी त्यंगु, गुलि याकनं सुगत परिनिर्वाण ज्वी त्यंगु । याकनं हे प्रज्ञारूपी मिखादुम्ह बुद्ध संसारं लोप ज्वीन ।

आनन्द पृथ्वीलिय् च्वंपि देवतापिनं सं फँ फँ तथा खोया च्वन । ह्लाः ल्ह्वना खोयाच्चन पहाड दुनावयथें भो भो सुना च्वन । उखे थुखे गोतुला थथे धयाच्चन गुलि याकनं बुद्ध परिनिर्वाण ज्वी त्यंगु, गुलि याकनं सुगत परिनिर्वाण ज्वी त्यंगु । याकनं प्रज्ञा चक्षु दुम्ह बुद्धं थ्व संसारं विदा काइन ।

गुपि राग रहितपिं देवतापिं दु उर्पि देवतापिसं उत्पन्न जुवक वस्तु अनित्य खः फुना वनीगु खः धका स्मृति व प्रज्ञा चूलाका धीरज दयेका सहयाना च्वन ।

प्यंगू दर्शनीय स्थान

“भन्ते, न्हापा तथागत दुबल्य् गनं गनं निसैं वर्षावास सिधयेवं बुद्धया दर्शनार्थं भिक्षुपिं विज्याइगु खः । अपिं मानेयाय् बर्हिपिं, सत्संगत याय् बर्हिपिं भिक्षुपिं नापलाइगु । तर छल्पोल परिनिर्वाण ज्वी धुंकल धायवं अज्यापिं हनेबर्हिपिं सत्संगत याय् बर्हिपिं भिक्षुपिनिगु दर्शन याय् दै मखुत, सेवा याय् दै मखुत ।

आनन्द श्रद्धावान् कुलपुत्रपिनि लागी संवेग उत्पन्न ज्वीगु दर्शनयाय् बहगु प्यंगू स्थान दु । व छु छु प्यंगू स्थान ?

(१) थन तथागत बुद्ध जन्म जुल (लुम्बिनी) धका श्व थाय श्रद्धावानपिनि लागी दर्शनयाय बहगु व वैराग्य उत्पन्न ज्वीगु थाय खः ।

(२) आनन्द, थन तथागतं उत्तमगु सम्यक सम्बोधि प्राप्तयाना विज्यागु (बुद्धगया) खः धका श्रद्धावान पिनि लागी दर्शनीय खः ।

(३) आनन्द, थन तथागतं अनुत्तर (अति उत्तमगु) धर्मचक्र प्रवर्तन याना विज्यागु (सारनाथ) खः धका श्रद्धावान पिनि लागी दर्शनीय थाय खः ।

(४) आनन्द, थन तथागत परिनिर्वाण जुया विज्यागु (कुशीनगर) खः ।

आनन्द श्व प्यंगू तीर्थस्थल श्रद्धावान कुलपुत्र पिनि लागी संवेग उत्पन्न ज्वीगु दर्शनीय थाय खः ।

आनन्द श्रद्धावान् भिक्षु, भिक्षुणी, उपासक उपासिकापि
थन तथागत जन्म जूगु थाय, तथागतं ज्ञानलागु थाय, बुद्धं
न्हापां उपदेश व्यूगु थाय, बुद्ध परिनिर्वाण जूगु थाय खः धका
लिपा वइतिनि ।

आनन्द, यदि सुं मनूत चैत्य दर्शनयाना चाहुला शुद्धगु
मनं सिनावन धासा अमिगु गति भिनि, मृत्युं लिपा स्वर्गलोकय्
थ्यनी ।

मिसातयेगु बारय् आनन्दया प्रश्न

“भन्ते, जिमिसं मिसातनाप गुकथं व्यवहार यायेगु ?”

“स्वहे मस्वयेगु आनन्द,”

“खन धाःसा छुयायेगु ?”

“खँ मल्हायेगु”

“खँ ल्हाय् माल धाःसा छुयायेगुले ?”

“आनन्द, होश तथा च्वं”

बुद्धया शरीर पूजायाबारय् प्रश्न

“भन्ते, तथागतया शरीरयात जिमिसं छुयायेगु ?”

“आनन्द, छिमिसं तथागतया शरीर पूजायाबारय् छुं
धन्दा काय्म्वाः । छिपिं भिगु ज्याय्जक लगे जुया च्वं ! भिगु

ज्याया लागी कुतःयाना च्वं ! भिंगु ज्याय् अल्सी मजूसे उद्योगी जू, आत्म संयमी जुया च्वं । हे आनन्द, क्षत्रिय पंडित, ब्राह्मण पंडित, गृहपति पंडित धाःपि तथागतयाप्रति श्रद्धातया, मन प्यपुंका बुद्धया शरीर पूजा याइ । (पूजा यायेगु गृहस्थ पिनिगु ज्या खः) ।”

“भन्ते, तथागतया शरीरयात छुयाये माःले ?”

“आनन्द, गथेकि चक्रवर्ति जुजुया शरीरयात याइगु खः अथे हे याये ?”

“भन्ते, चक्रवर्ति राजाया शरीरयात गथे याइगु थें ?”

“आनन्द, चक्रवर्ति जुजुया शरीरयात न्हूगु कापतं हिनी । न्हूगु कापतं हिने धुनेवं बाँलाक फ्यनातःगु कपायतया हानं न्हूगु कापतं हिनी । थथे हे न्यासः जो कापतं हिना नंयागु चिकं खासिइतया हानं मेगु खासि तोपुया फुक प्रकारया सुगन्धं जागु श्रीखण्डयागु चिता दयेका चक्रवर्ति जुजुया शरीरय् मितया छोयेका छोइ । छोयेके धुंका प्यका लँया दथ्वी चक्रवर्ति जुजुया स्तूप दयेकि । आनन्द गथे चक्रवर्ति जुजुया शरीरयात याइगु खः अथे हे तथागतया शरीरय् नं याय्माः । तःधंगु प्यकालँया दथ्वी स्तूप दयेके माः । अन शुद्धगु मनं स्वाँ धुं धुपाय चढेयाना वन्दना आदि यात धाःसा, मन प्रसन्न यात धाःसा ताकाल तकया लागी वयात हित सुख ज्वी ।

चैत्य दयेके योग्यपिं

आनन्द चैत्य दयेके योग्यपिं प्यम्ह दु । व प्यम्ह सु ?

- (१) तथागत अरहत सम्यक सम्बुद्ध स्तूप दयेके योग्य
- (२) प्रत्येक बुद्ध चैत्य दयेके योग्य
- (३) तथागतया श्रावक (शिष्य) चैत्य दयेके योग्य
- (४) चक्रवर्ति जुजु चैत्य दयेके योग्य

आनन्द, तथागत सम्यक सम्बुद्ध छाया स्तूप (चैत्य) दयेके योग्य जुल ? थ्व वसपोल भगवान् अरहत सम्यक सम्बुद्धया स्तूप खः धका विचायाना आनन्द, आपालं मनूतेसं चित्त प्रसन्न याइ । अपिं अन मन प्रसन्न याना शरीर त्याग-लिपा सिना सुगति स्वर्ग्य वनी । थुगुकारण आनन्द तथागत सम्यक सम्बुद्धया अस्ति (क्वें) स्तूप दयेके योग्य जुल ।

आनन्द, प्रत्येक बुद्ध छाया चैत्य दयेके योग्य जुल ?

थ्व वसपोल भगवान् प्रत्येक बुद्धया स्तूप खः धका आपालं मनूतेसं मन प्रसन्न याइ । अपिं अन मन प्रसन्न याना शरीर त्याग याना सुगति स्वर्गे वनी । थुगु कारणं प्रत्येक बुद्धया अस्ति धातु चैत्य दयेके योग्य जुल ।

आनन्द छु फाइदा खना तथागतया शिष्य अरहतया अस्तिधातु चैत्य दयेके योग्य जुल ?

थ्व भगवान् बुद्धया श्रावक (शिष्य) अरहतया अस्ति धातु (क्वें) दुगु चैत्य खः धका आपालं मनूतेसं मन प्रसन्न

याइ । उरिं व चैत्य खना मन प्रसन्न याना शरीर त्यागं लिपा
सिना सुगति स्वर्गय् वनी । थुगु फाइदाया कारणं तथागतया
श्रावकपिनि अस्तिधातु चैत्य दयेके योग्य जुल ।

आनन्द, छु कारणं चक्रवर्ति जुजुया अस्ति चैत्य दयेके
योग्य ?

थ्व धर्मं दुम्ह धर्मराजाया स्तूप खः धका विचाःयाना
आनन्द, आपालं मनूतसें चित्त प्रसन्न याइ । अमिसं अन मन
प्रसन्न याना शरीर तोता सिनावना सुगति स्वर्गय् वनी ।
आनन्द, थ्व हे फाइदाया कारणं चक्रवर्ति राजाया अस्ति चैत्य
दयेके योग्य खः । आनन्द थ्व प्यंगु चैत्य दयेके योग्यगु जुल ।

आनन्दया आश्रयं धर्मं

अनं लिपा आयुष्मान आनन्द विहारय् दुहांवना खापाय्
लिधना खोया च्वन । जि जुलसां शैक्ष तिनि यक्व सयके सीके
मानिम्ह जित करुणातया विज्याइम्ह वसपोल गुरु बुद्ध परि-
निर्वाण जुया विज्याइन ।

अले बुद्धं भिक्षुपिन्त सःता न्यना विज्यात—“आनन्द
गन वन ?”

खः भन्ते आनन्द विहारय् दुने वना लिधना खोया
च्वन—जि याय्माःगु ज्या यक्वं दनि, सयके मानिम्ह, जित
करुणातया विज्याइम्ह गुरु परिनिर्वाण ज्वीन, जि अनाथ
ज्वीन ।

अले बुद्धं भिक्षुं छम्हसित सःता धया विज्यात—
हे भिक्षु छ आनन्दयाथाय् वना धा हँ छँत बुद्धं सःता विज्यात ।

‘ज्यू भन्ते’ धका बुद्धया खँ न्यना आनन्द च्वंच्वंथाय्
वना आयुष्मान आनन्दयात धाल—आवुसो आनन्द छन्त बुद्धं
सःता विज्यात ।

ज्यू आवुस धका भिक्षुया खँ न्यना गन भगवान बुद्ध
विज्याना च्वंगु खः अन आनन्द वना बुद्धयात वन्दनायाना
छखे लिक्क फयतुत ।

छखे लिक्क फेतुना च्वंम्ह आयुष्मान आनन्दयात बुद्धं
थथे धया विज्यात—

“गात आनन्द, शोक याय्मते, खोयमते, विलाप याय्-
मते, छु छँत जिं न्हापा हे धयागु मखुला फुक प्रकारया योर्पि
नाप, माया याइर्पि नाप बाया बनेमानि, तोता बनेमानि,
न्ह्यावलें नाप च्वने गन दै ?”

“उत्पन्न जुक्क प्राणी व वस्तुत नाशवानगु !
थ्व तथागतया शरीर नाश मज्जीमा थथे ज्वीमखु आनन्द”

आनन्द छं ताःकाल तकं मैत्रीपूर्वकं काय वाक व मनं
आपालं हित सुखया लागी तथागतया सेवा यात । छं शुद्ध मनं
तथागतया सेवायात । छें यक्व पुण्य याना तःगु दु । छं मेहनत-
यात धाःसा याकनं हे आस्रव क्षय जुया अरहत ज्वी
(मुक्त ज्वी) ।

अले बुद्धं भिक्षुपिन्त सःता धया विज्यात—भिक्षुपिं गुलि
न्हापा अरहत सम्यक सम्बुद्ध जुया विज्याय् धुं कल वसपोलपिनि
फुकस्यां हे सेवक जूम्ह उत्तम खः गथे आः जित सेवा याना
च्वंम्ह आनन्द खः । भिक्षुपिं ! लिपा जुया विज्याइपिं बुद्धपिनि
सेवक नं उलिहे उत्तम ज्वी गुलिकि जिम्ह आनन्द ।

भिक्षुपिं ! आनन्द तस्सकं बुद्धि दु, आनन्द तस्सकं
ज्ञां दु । वं थ्व स्यूकि आः भिक्षुपिनि तथागतया दर्शन ई खः,
थ्व भिक्षुणीपिनि तथागतया दर्शन यायेगु ई, थुवले उपासक
उपासिकापिनि बुद्धया दर्शन यायेगु ई खः । थ्व जुजु व मेगु
धर्मयापिं तीर्थकर श्रावकपिनि बुद्धया दर्शन यायेगु ई खः ।

भिक्षुपिं, आनन्दयाके थ्व प्यंगू आश्चर्यगु गुण दु, व
प्यंगू छु छु ?

(१) यदि भिक्षु परिषद आनन्दया दर्शन यायेत वन
धाःसा आनन्द खनेवं मन याउंसे च्वं । अन आनन्दं उपदेश
वी, उपदेश वी मात्रं लय्लय्ताया च्वनी । भिक्षुपिनि न्यने हे
गाइ मखुनि एनं आनन्द सुं क च्वनावी ।

(२) भिक्षुपिं, भिक्षुणीपिं आनन्दया दर्शन यायेत
वनीबले आनन्द खनेवं मन प्रसन्न ज्वीका च्वनी । उपदेश
वीबले न्ह्याक्को उपदेश व्यूसां मगाथें च्वं ।

(३) उपासकपि आनन्दयाथाय् वन धाःसा अमि नं
आनन्द खनेवं मन याउंसेच्वं, उपासकपिनिनं आनन्दया न्ह्याक्को
उपदेश न्यसां लुमधं । तर आनन्द सुमुक च्वनावी ।

(४) उपासिकापिनिनं आनन्दया दर्शनं यायेत वनीबले
आनन्दं खनेवं लयल्यता । उपदेशं न्ह्याक्को न्यसां मगाः ।

भिक्षुपिं थ्व प्यंगू आनन्दयाके दुगु आश्रयं गुण खः ।

भिक्षुपिं चक्रवर्ति जुजुयाके नं प्यंगू आश्रयं गुण दु,
व छु छु प्यंगू ?

(१) भिक्षुपिं, यदि क्षत्रिय परिषद चक्रवर्ति जुजुया
दर्शनं यायेत वन धाःसा दर्शनयाय् दयेवं लयल्यताया च्वनी ।
अन चक्रवर्ति राजा भाषण बीबले क्षत्रिय परिषद खूब रुचि
विया न्यना च्वनी । अमिमगाःथे च्वंसा नं चक्रवर्ति जुजु सुंक
च्वना बी ।

अथे हे ब्राह्मण परिषद, श्रमण परिषद व गृहपति
परिषद चक्रवर्ति जुजु दर्शनं यायेत वनीबले जुजु खनेवं हर्षजुया
च्वनी । चक्रवर्ति जुजुं भाषण बीबले श्रमण ब्राह्मण परिषदया
लुमधंसानं जुजु सुंक च्वनाबी ।

थथे हे थुपिं आश्रयं अद्भुतगु खँ आनन्दयाके दु ।
भिक्षुपिं, भिक्षु परिषद, भिक्षुणी परिषद, उपासक परिषद,
उपासिका परिषद आनन्द दर्शनं यायेत वनी, आनन्द खनेवं
साप लयल्य ताइ । अमित आनन्दं धर्मया वारय् उपदेश बी,
अले अपिं परिषदया लुधंक न्यने मगाःसाँ आनन्द सुंक
च्वनाबी ।

थथे धायेवं आयुष्यान आनन्दं भगवान् बुद्धयात थथे
विवन्ति यात--

भन्ते छर्पि थजागु चिकिचाधंगु नगर्य् जंगली प्रदेशय्, परिनिर्वाण जुया विज्याय् मते । मेमेगु गुलिमछि तःतःधंगु देशत दु गथेकि चम्पा, राजगृह, श्रावस्ती, साकेत, कोशाम्बी, वाराणसी । थन तथागत परिनिर्वाण जुया विज्याहुँ ।

अन च्वंपिनि तथागतयाके साप श्रद्धा दु, तथागत खना लय्ताया च्वंपि यक्वं दु । अनच्वंपि क्षत्रिय महाधनीपि व गृहपति महाधनी ब्राह्मण महाधनीपिसं तथागतया शरीरयात पूजा याइ ।

महासुदस्सन सूत्र देशना

आनन्द, छं आमथे धाय्मते, आमथे धाय्मते ! कि चिकिचाधंगु नगर, जंगली प्रदेश, माथं मवंगु उन्नति मज्जूगु देश धका । आनन्द, न्हापा थन महा सुदर्शन धयाम्ह प्रतापी प्यंगु दिशातकं राज्य याय् धुंकुम्ह न्हेगु रत्नं सम्पन्नम्ह राजा दुगु खः । व कुशीनगरया जुजु महासुदस्सनया कुशावती धयागु राजधानी दुगु खः गुगु कि पूर्व-पश्चिम हाकलं किनिगु योजन दु । उत्तर दक्षिण व्या न्हेगु योजन दु ।

आनन्द, कुशावती राजधानी साप उन्नतिगु खः, यक्व मनूत दुगु खः, नयेगु त्वनेगु छं धन्दा मदु । गथे कि देवतापिनि आलक मन्दा धयागु राजधानी समृद्ध, उन्नति जू, यक्व जनसंख्या दुसाँ नये त्वनेगु धन्दा मदु । अथे हे आनन्द थ्व कुशावती राजधानी चान्हँन्हिनं किता प्रकारया सःलं गुंजाय-

मान जुयाच्चं । व छु छु शब्द धाःसा किसि, सल, रथ, ध्यमे,
खि, वाजा, गीत, शंख, ताल मिलेयाना लापा थाःगु नः त्वं
श्व क्तिता खँया आवाजं शून्य मजू ।

“आनन्द, छ कुशीनगरया मल्लपिथाय् वना धाहुँ—
ए मल्लपि ! थौया चान्हेस्या अन्तिम इले तथागत परिनिर्वाण
जुया विज्याइ । कासँ याकनं कासँ लिपा नुगः मछिका पछुतावे
ज्वीका च्वनेमाली जिमिथाय् भगवान बुद्ध परिनिर्वाण जुया
विज्यात नं जिमिसं मस्यु; बुद्धयागु अन्तिम दर्शन याये मखं
धका ।”

“ज्यू भन्ते” धया बुद्धया आज्ञा न्यना आयुष्मान
आनन्द कुशीनगरय् दुहाँ विज्यात ।

अबलय् लाकक कुशीनगरया मल्ल राजापि छुं ज्यादया
सभागृह्य् मुना च्वंगु जुयाच्चन । आयुष्मान आनन्द गन
कुशीनगरया मल्लपिनि सभागृह दुगु खः अन वना सूचना
बिया विज्यात—

भो राजापि, थौया चाया अन्तिम इले भगवान बुद्ध
परिनिर्वाण जुया विज्याइ । याकनं कासँ, लिपा पछुतावे
ज्वीका च्वनेमते कि तथागत जिमिथाय् परिनिर्वाण जुया
विज्यात नं जिमिसं मस्यु अन्तिम मुहुर्ते दर्शन याय् मखन
धका ।

आयुष्मान आनन्दयागु खँ जक न्यनेवं मल्लराजा,
राजकुमार, राजकुमारी व मल्ल राजाया भौमचात सकलें

नुगः मच्छिका, बिलापयाना, सँ फँ फँ तथा, ल्हा ल्हना,
पालातःगु सिमा गोतुइथें भो भो सुसुं गोतुला खोया हाला
च्वन अहो ! बुद्ध याकनं परिनिर्वाण ज्वी त्यन । याकनं हे
सुगतःपरिनिर्वाण ज्वी त्यन । याकनं मिखादुम्ह तथागत संसारं
विदाकया विज्याइन ।

अथे दुःखी मन जुयाच्च्वंपि मल्ल राजा आदि सकलें
गन उपवत्तन मल्लपिनि शालवन दु गन आयुष्मान आनन्द दु
अन वन ।

अले आनन्दया थथे मती वल—यदि जि छम्ह छम्ह
याना तथागतया दर्शन याकल धाःसा कुशीनगरवासी मल्लपिनि
सकस्यां दर्शन याये मखंवले हे थौंया चा फुनावनी । छाया् जि
छगू छगू कुलयात पालंपा याना बुद्धया दर्शन मयाके—

“भन्ते,—फलनाम्ह मल्ल राजा कला काय् म्हाया्
मन्त्री भारदार सहितं छपिनि चरणय् वन्दना यानाच्वन” धका
भगवान बुद्धयात वन्दना याकल ।

थुकथं आयुष्मान आनन्दं प्रथम याम (६ वजंनिसें
१० बजे चान्हे तक) कुशीनगरया मल्लपिनि पाखें भगवान
बुद्धया चरणय् वन्दना याके विल ।

सुभद्रया प्रब्रज्या

अवले कुशीनगरय् सुभद्र धयाम्ह परिव्राजक च्वंच्वंगु
जुयाच्वन । सुभद्रं न्यन—थौंया चान्हेस्या अन्तिम यामय्

भगवान बुद्ध परिनिर्वाण जुया विज्याइ । अले सुभद्र परिव्राजकया मती वन—जि न्यनातयागु दु बुद्धापि वैस वंपि आचार्य प्राचार्यपिसं धयातगु — तथागत अर्हत सम्यक सम्बुद्ध धयाम्ह गुवलें गुवलें जक जन्म जू । थौं चा बिते ज्वीथें च्वंका गौतम बुद्ध परिनिर्वाण जुया विज्याइ, तर जिके छगू शंका जुया च्वंगु दु । जिके बुद्धयाप्रति श्रद्धा दु । श्रमण गौतमं जिगु शंका मदया वनीगु खँ कनेफु; उलि योग्यता दुम्ह बुद्ध खः ।

अले व सुभद्र परिव्राजक कुशीनगरया शालवनय् गन आनन्द दु अन वन । वना आयुष्मान आनन्दयात थथे धाल —

हे आनन्द जि बुढा तयेगु पाखें न्यनातयागु दु— बुद्ध धयाम्ह गुवलें गुवलें जक जन्म जू । बुद्ध परिनिर्वाण जुया विज्याइन । जिगु छगू शंका दु । उकिं जि बुद्धया छक दर्शन याये माल । विन्तिधाय् बुद्ध छक नापलाके व्यु ।

थथे धायवं आयुष्मान आनन्दं सुभद्र परिव्राजकयात धाल —

हे सुभद्र, भगवान बुद्ध त्यानुया आराम कया च्वन, तथागतयात तकलिफ बीमते । म्वाल हूँ ।

निक जक मखु स्वक तक सुभद्र परिव्राजकं बुद्धया दर्शन याना शंका समाधान यायेगु इच्छा प्रकट यानाच्वन ।

आनन्दं नं सुभद्र म्वाल, तथागतयात दुःख बीमते धयाच्वन ।

भगवान बुद्धं अमि खँ ल्हाना च्वंगु न्यना विज्यात ।
अले भगवान बुद्धं आनन्दयात सःता धया विज्यात—“आनन्द,
सुभद्र परिव्राजकयात पना तय मते, भ्वाल थन छोया हति ।
वयात तथागतया दर्शन याके ब्यु । सुभद्रं न्ह्यागु खँ न्यंसां
निर्वाण लाभ यायेगु मती तथा न्यनी । वं तथागतयात दुःख बीत
न्यनी मखु । वं न्यंगुयात जि उत्तर विल धायेवं उकीयात तुरन्त
थुइका काइ ।”

अले आयुष्मान आनन्दं सुभद्र परिव्राजकयात धाल—
“आवुस सुभद्र दुहाँ वा, तथागतं हे छंत सःता विज्यात ।”

अले सुभद्र परिव्राजक गन तथागत बुद्ध दु अन वन ।
वना बुद्ध नाप सुख दुःखया खँ ल्हाय धुंका छखे लिक्क फेतुत ।
छखे लिक्क फेतुइ धुंका भगवान बुद्धयात थथे धाल —

हे गौतम, गुपिं श्रमण ब्राह्मण धापि यक्व मनूत मुंका
च्वंपि, यक्वसिनं मानेयाका च्वंपि नाँजापि गथे कि पूर्णकाश्यप,
मक्खलि गोसाल, अजित केसकम्बल, प्रकुध कच्चायन, संजय
बेलट्टि पुत्त, निगन्थनाथ पुत्त, अपिं फुकसिनं थःथःगु धर्म
तःधं धका क्वातुक ज्वना च्वन । अमिसं वाँलाक थूगु खःला ?
अमिसं धाःगु ठीक जूला ?

“सुभद्र व खँ तोति, सुयागु धर्म तःधं सुनाँ धागु ठीक
जु । जि छंत धर्मया खँ कनाहये, वाँलाक न्यं, मनय् धारण
यानाति ।

ज्यू भन्ते धका सुभद्र परिव्राजकं बुद्धयात लिसः विल ।

भगवान् बुद्धं धया विज्यात - सुभद्र, गुगु धर्म-
 विनयले आर्य अष्टांगिक मार्गं दइमखु, अन प्रथम श्रमण
 (= श्रोतापन्न) नं दइमखु द्वितीय श्रमण (= सकृदागामी)
 नं दइमखु; तृतीय श्रमण (= अनागामी) नं दइ मखु; चतुर्थ
 श्रमण (= अरहत) नं दइमखु । सुभद्र, गुगु धर्मय् आर्य
 अष्टांगिक मार्गं दइ अन श्रोतापन्न श्रमण, सकृदागामी श्रमण,
 अनागामी श्रमण, अरहत श्रमण दइ । थुपिं दुगु धर्मय् आर्य
 अष्टांगिक मार्गं दु । थनं पिनेया धर्मय् श्रमण मदु सुभद्र यदि
 भिक्षुपिं वाँलाक ब्यवहार वाँलाका च्वंच्वन धाःसा संसारय्
 अरहन्त धयापिं गवलें खालि ज्वीमखु ।

एकूनतिसो वयसा सुभद्द !

यं पब्बजिं किं कुसलानुएसी ।

वस्सानि पञ्जास समाधिकानि

यतो अहं पब्बजितो सुभद्द !

त्रायस्स धम्मस्स पदेसवत्ति

इतो बहिद्धा सग्गोपि नत्थि ।

अर्थ - सुभद्र नोगुदँया बैसय्

कुशल धर्म माःवनीम्ह जुया

जि प्रब्रजित (भिक्षु) जुया ।

सुभद्र गुवलें निसें प्रब्रजित जुया

अवलें निसें न्येछदँ दत,

तर थ्व धर्म पिने न्याय धर्मयात

थूपिं खँपिं सुं श्रमण मखना ।

द्वितीय श्रमण, तृतीय, चतुर्थ श्रमण नं मदु । मेपिनिगु धर्मय् श्रमण सून्य खः । सुभद्र ! थुपि भिक्षुपि वांलाक चाला भिका वास याना च्वन धाःसा संसारय् अरहन्त खालि ज्वी मखु ।

थुलि बुद्धं धया विज्याय्वं सुभद्र परिव्राजकं बुद्धयात थथे धाल—

“आश्रयं भन्ते ! अद्भुत भन्ते ! गथे कि भन्ते भोप्वीका तःगु थस्वका वीथें, तोपुयातःगु उला वीथें, लँ द्वना च्वंमेसित लँ क्यना वीथें, खिउसे च्वंथाय् मत च्याका वीथें, गुकिं कि मिखा दुपिसं रूप खनी, अथे हे भगवान बुद्धं अनेक प्रकारं धर्म व्याख्या याना विज्यात । भन्ते, जि भगवानया शरण वया धर्म व भिक्षु संघया नं शरण वया । भन्ते, छपिसं जित प्रब्रज्या व उपसम्पदा दिक्षा विया विज्याहुँ ।

सुभद्र, सुं व्यक्ति न्हापा मेगु धर्मय् च्वंच्वंम्ह ख व मनूनं थ्व बुद्ध धर्मय् प्रब्रजित ज्वीगु उपसम्पदा दिक्षा कायेगु इच्छयायात धाःसा वयात प्यलातक परीक्षा यायेमाः । प्यला परीक्षा याये धुंका तिनि योग्य जुल धाःसा वयात प्रब्रजित याइ । तर तथागतं व्यक्ति विशेषता स्यू ।

“भन्ते, यदि थ्व बुद्ध धर्मय् मेगु धर्मयापि प्रब्रजित व उपसम्पदा दिक्षा कायेगु इच्छा याइमेसित प्यला तक जाँच कया, उत्साही व योग्य ठहरे जूस जक प्रब्रजित याइगु खःसा जित प्यला मखु प्यद जाँच याना विज्याहुँ जि जाँच बीत नं

पिया च्वनेत तयार दु । अलेतिनि प्रसन्न व उत्साही भिक्षुं
जित प्रब्रजित याना विज्याहूँ ।

अले भगवान बुद्धं आनन्दयात धया विज्यात—
“आनन्द, सुभद्रयात प्रब्रजित याना व्यु ।”

“ज्यू भन्ते !” धया आनन्दं बुद्धया वचन स्वीकार
यात ।

अले सुभद्र परिव्राजकं आनन्दयात थथे धाल—आवुस,
आनन्द छपि साप भाग्यमानीम्ह खः छपिन्त सुलाभ जुल,
बुद्धया लिक्क च्वनीम्ह शिष्यया रूप्य पदवी प्राप्त याना
काल ।

सुभद्र परिव्राजकं भगवान बुद्धयाथाय् प्रव्रज्या व
उपसम्पदा दिक्षा प्राप्त याना काल । उपसम्पन्न जुया गुलिचाँ
मदुवं आयुष्मान सुभद्र एकान्तय् च्वनीम्ह, अप्रमादी जुया
ध्यान याना याकनं गुकिया लागी कुलपुत्रत छेँ तोता प्रब्रजित
ज्वी उगु उत्तमगु ब्रह्मचर्य फल थ्व हे जन्मय् थःथःम्हं
साक्षात्कार याना वास याना च्वन । जन्म नं फुत, ब्रह्मचर्य
वास पूर्ण जुल, यायमाःगु ज्या सिद्ध जुल, मेगु हानं थन याय-
माःगु छुं मंत धयागु सीकल । आयुष्मान सुभद्र अरहन्तपिं
मध्ये छम्ह जुल । व भगवान बुद्धया अन्तिम (दकसिबे लिपा-
याम्ह) शिष्य जुल ।

॥ न्यागूगु भाणवार ॥

तथागतया अन्तिम वचन

अले भगवान बुद्ध आयुष्मान आनन्दयात सःता धया विज्यात--

आनन्द ! शायद छिमि थथे मती च्वनेफु (१) अतीत-शास्ता (मदये धुंकुम्ह गुरु) या थ्व उपदेश ख, (आ) जिमि गुरु मंत । आनन्द ! थथे मती तये मते । जिं गुगु धर्म व विनय उपदेश वियागु खः, जियाँ लिपा छिमि गुरु व हे ज्वी ।

(२) आनन्द ! गथे कि थौंकन्हे भिक्षुपिनि वं बयात 'आवुस' धया सःता च्वंगु खः, जि मदये धुंका अथे धया सःते मते । आनन्द ! स्थविर (उपसम्पदा दिक्षाँ थकालिम्ह) भिक्षुं न्हूपि कोकालिम्ह भिक्षुयात नाँ कया सते माः वा थर व आवुस धया सःतेःमा । ल्यायम्हचाम्ह न्हूम्ह भिक्षुं थकालिम्ह भिक्षुयात भन्ते वा आयुष्मान धया सते माः ।

(३) मछिना वल धाःसा जि मदये धुंका संघं चिची-धंगु नियमत (भिक्षु नियम) तोता छोसां ज्यू ।

(४) आनन्द ! जियाँ लिपा छन्न भिक्षुयात ब्रह्मदण्ड
च्यु ।

“भन्ते ! ब्रह्मदण्ड धयागु छु ?”

“आनन्द ! छन्न भिक्षुया गथे मतीवन अथे धायेका
ति, भिक्षुपिसं व नाप खँहाय्मते, वयात उपदेश वीमते,
न्वाय्मते ।”

अले भगवान बुद्धं भिक्षुपिन्त सःता धया विज्यात—
“भिक्षुपि, यदि बुद्ध, धर्म, संघ, मार्ग वा प्रतिपदाय् सुं भिक्षुया
छुं शंका व दोमन जुया च्वंसा न्यं । भिक्षुपि ! लिपा पछुतावे
ज्वीका नुगः मँछिका च्वनेमते कि भगवान बुद्ध गुरु दुबले छुं
न्यने मफत, आ सुयाके न्यं वने ।”

अथे जक धायेवं उपि भिक्षुपि चुप जुया च्वन ।
निको ला छु स्वकोतक भगवान बुद्धं स्पष्ट रूप न्यना धया
विज्यात नं भिक्षुपि सुंकः च्वना च्वन । अनलि भगवान बुद्धं
भिक्षुपिन्त सःता धया विज्यात—थथे नं छिमित ज्वीफु
तथागतयाप्रति गौरव तया नं छिमिसं छुं मन्यंगु खःसा पासा
पासायात धया न्यंसाँ ज्यू । थथे धाल नं भिक्षुपि सुंक
च्वंच्वन ।

अले आयुष्मान आनन्दं भगवान बुद्धयात धाल—
“आश्रयं भन्ते ! अद्भुत भन्ते !! भन्ते ! जि थ्व भिक्षु संघ
खना लय्ताया च्वना कि थन सुं छम्ह हे भिक्षुया बुद्ध, धर्म,
संघ, मार्ग वा प्रतिपदाया वारय् शंका व दोमन छुं मद्रु ।”

“आनन्द ! छं लय्ताया च्वना धया च्वनाला ?
आनन्द ! तथागतं स्यु—थ्व भिक्षु संघय् छम्ह हे भिक्षुया
बुद्ध, धर्म, संघ, मार्ग वा प्रतिपदाया वारय् शंका व दोमन
छुं मदु । आनन्द ! थन न्यासः भिक्षुपि मध्ये दकसिबे चिकि
धिकम्ह भिक्षु हे पतन मजूसे सम्बोधि प्राप्तिया लागी प्रयत्न
शील ज्वी धुंकल निर्वाणया लँपुइ लाय धुंकल ।

अन हानं भगवान् बुद्धं भिक्षुपिन्त सःता धया विज्यात
—हे भिक्षुपि ! आः छिमित धाय्—संस्कार (वनेजुक्को वस्तु)
नाशवान् खः, अलसी मजूसे उत्साही जुया जीवनया उद्देश्य
पुरा या । “हन्त दानि भिक्खवे ! आमन्तयामि वो, वय धम्मा
सङ्घारा, अप्पमादेन सम्पादेथाति ।”

थ्व बुद्धया अन्तिम वचन खः ।

महापरिनिर्वाण

Dhamma.Digital

अनंलि भगवान् बुद्ध प्रथम ध्यान प्राप्त याना, उकि
दना द्वितीय ध्यान, तृतीय ध्यान, चतुर्थ ध्यान, आकाशानन्त्या-
यतन, विज्ञानचायतन, आकि चन्यातन, नैवसंज्ञा नासंज्ञायतन,
संज्ञा वेदयित निरोधयात प्राप्त याना विज्यात । (होश मदुमर्थे
संहे मसंसे च्वना विज्यात) ।

अले आयुष्मान् आनन्दं आयुष्मान् अनुरुद्धयात धाल-
भन्ते ! अनुरुद्ध ! छु भगवान् बुद्ध परिनिर्वाण जुया विज्याय्
धुंकल ला ?

आवुस आनन्द ! भगवान बुद्ध परिनिर्वाण मज्जुनि ।
संज्ञा वेदयित निरोध प्राप्त याना विज्यात ।

अले भगवान बुद्धं संज्ञा वेदयित निरोध समापत्ति
(= प्यंगू ध्यानयासिकं च्वेयागु समाधि) दना नैवसंज्ञाना—
संज्ञायतन प्राप्तयात । अनं प्रथम ध्यान तक कुहाँ वना हानं
प्रथम ध्यानं निसं चतुर्थ ध्यान तक थाहाँ वना, चतुर्थ ध्यानं
दने धुनेवं भगवान बुद्ध परिनिर्वाण जुया विज्यात ।

भगवान बुद्ध जक परिनिर्वाण ज्वी धुंकेवं, परि-
निर्वाणया नापं ग्यानापुसे च्वंक तस्सकं भोखाय् ब्वल । नँ
न्यात । भगवान बुद्ध परिनिर्वाण ज्वीवं सहम्पति ब्रह्मां श्व
गाथा ब्वन ।

सब्बेव निक्खपिस्सन्ति, भूता लोके समुत्सयं ।
यथा एतादिसो सत्था, लोके अप्पटि पुग्गलो ।
तथागतो वलप्पत्तो, सम्बुद्धो परिनिब्बुतो ।

अर्थ - संसारया सकल प्राणिपिं जीवनं कुतुवनीतिनि-
थज्यागु संसारे अद्वितीय पुरुषवल प्राप्त तथागत, शास्ता बुद्ध
परिनिर्वाण जुया विज्यात ।

भगवान बुद्ध परिनिर्वाण ज्वीवं देवेन्द्र इन्द्रं श्व वचन
प्रकट यात—

अनिच्चावत संखारा, उप्पाद वयधम्मिनो ।
उप्पज्जित्वा निरुज्झन्ति, तेसं वूपसमीसुखो ॥

अर्भ - अहो ! उत्पन्न जूगु फुकं वस्तुत नाश जुया
चवनीगु खः । गुगु उत्पन्न जुया नाश जुयावनीगु खः उकिया
शान्त स्वभाव हे सुख खः ।

भगवान बुद्ध परिनिर्वाण ज्वीवं आयुष्मान अनुरुद्धं थथे
धाल--

“स्थिर चित्त तथागतया सासः दुहाँ पिहाँ ज्वीगु ज्या
मजुल । शान्तिया लागी निश्चल जुया मंत ।”

भगवान बुद्ध परिनिर्वाण ज्वीधुंका आयुष्मान आनन्दं
थ्व वचन प्रकट यात--

गवले सर्वश्रेष्ठ गुणं युक्तम्ह सम्बुद्ध परिनिर्वाण प्राप्त
याना विज्यात अवले ग्यानापुसे च्वन, चिमिसं दना वल ।

भगवान बुद्ध जक परिनिर्वाण ज्वीवं क्लेश दनिर्पि
भिक्षुपिं गुलि ल्हा छ्यने तथा ख्वयाच्वन, विलाप यानाच्वन
गुलि पालातःगु सिमा बंय् भोसु वयेथें भोभो सुसुं ख्वया
हालाच्वन - भगवान बुद्ध याकनं परिनिर्वाण जुया विज्यात,
याकनं चक्षुवान् संसारं त्रिदा कया विज्यात । तर गुपिं जाँदुपिं
क्लेश मदये धुंकुपिं भिक्षुपिं होश व प्रज्ञा नापं लाका सहयाना
च्वन कि “अनित्य संस्कार न्हावलें नापं गनं दै ?”

अले आयुष्मान अनुरुद्धं भिक्षुपिन्त धाल--

हे आवुस ! शोक याय्मते, ख्वय्मते । भगवान बुद्धं
न्हापाँ हे धया विज्यागु दु - फुक योगु वाँलागु वस्तुनाप वाया
च्वने मानि, स्यनावनीतिनि, अज्यागु वस्तुत हरे ! नाश मज्वीमा,

मस्यनेमा धया च्वनां गनं दै । थ्व असम्भव खः । आवुस
देवतापि नं हालाच्वन ।

“भन्ते अनुरुद्ध ! देवतापिनि मने गथे जुया च्वन ?”

आवुस आनन्द ! देवतापि आकाश नं पृथ्वी सम्फे
जुया सँ फँकँतया ख्वयाच्वन । ल्हा ल्वहना, पालातःगु सिमा
व्यं भोसु वयेथें भोभो सुसु विलाप याना हालाच्वन तथागत
याकनं परिनिर्वाण जुया विज्यात । चक्षुमान बुद्ध संसारं लोप
जुल । गुपि होश दुपि देवतापि स्मृति व सम्प्रजन्य नापं लाका
सहयाना धयाच्वन अनित्यवस्तु थातं च्वं धयां गनं दै ।

अनंलि आयुष्मान अनुरुद्ध व आयुष्मान आनन्दं वाकि
चा धर्म कथाय् वितेयात । अले आयुष्मान अनुरुद्ध आनन्दयात
धाल--

“हुँ आनन्द ! कुशीनगरे वना अनया मल्लतेत धाहुँ-
सज्जनपि ! भगवान बुद्ध परिनिर्वाण ज्वी धुंकल । आ
छिमिसं सोया माःगु ज्या यायेमाल ।”

“ज्यू भन्ते ! धया आयुष्मान आनन्द (चीवरं) पुना
पात्र चीवर ज्वना मेम्ह भिक्षु छम्ह पासाव्वना कुशीनगरे वन ।
अवले कुशीनगरया मल्लत वहे ज्याया लागी प्रजातन्त्र सभा
भवनय् मुना च्वंगु जुया च्वन । अले आयुष्मान आनन्द गन
संस्थागार दुगु खः अन वना कुशीनगरया मल्लपिन्त सूचना
विल--

“हे मल्लपिं, भगवान् बुद्ध परिनिर्वाण जुया विज्यात, आ छिमिसं स्वया छुयाय् माल या ।”

आयुष्मान् आनन्दपाखें श्व खवर न्यना मल्ल, मल्ल-पुत्र, मल्ल भम्चात, मिसात साप नुगः मच्छिका, सँ फँफँतया, बिलापयाना, वँय् भोभो सुसुं ख्वया च्वन—याकनं भगवान् बुद्ध परिनिर्वाण जुया विज्यात, याकनं सुगत परिनिर्वाण जुया विज्यात, याकनं मिखा दुम्ह बुद्ध संसारं लोप जुल ।”

अले कुशीनगरया मल्लतसें मनूतेत आज्ञा विल—
“कुशीनगरय् दक्को नस्वाःगु स्वांमाः व फुक्क वाजा आदि मुंकि ।”

अनंलि कुशीनगरया मल्लतसें कुशीनगरया दक्क गंध-माला, दक्क वाजा व न्यासः जो काप ज्वना मल्लतयेगु शालवन दुथाय् गनकि भगवान् बुद्धया शरीर तथातःगु खः अन वन । अन वना भगवानया शरीरयात नृत्य, गीत, वाजा, माला गन्धं सत्कार सम्मान याना कापया इलां व मण्डप दयेकुं दयेकुं चा काटे यात ।

कुशीनाराया मल्लते मतीवन-भगवान् बुद्धया शरीरय् मि तयेगु थौं साप लिवात । कन्हे जक दाह संस्कार याये माली ।

कुशीनगरया मल्लतसें भगवान् बुद्धया शरीरयात नृत्य, गीत, वाद्य, गन्धं सत्कार याना, माने याना, पूजा याना, छायापा याना, मण्डप दयेका निन्दु, स्वन्दु, प्यन्दु, न्यान्दु, खुन्दु वितेयाये धुंका न्हेनु दुखुनु कुशीनगरया मल्लपिनि मतीवन—

जिपि सकसिनं भगवान् बुद्धया शरीरयात नृत्य, गन्ध, मालां
पूजा याना वाजा थाना शहरया दक्षिणं पिने यंका पित्तेत्तिसें
चाःहिका नगरया दक्षिणपाखे मितया दाह संस्कार याये ।
अवले मुख्यपिं मल्लत च्याम्ह मोल्हुया, च्हुगु लँ फिता भगवान्
बुद्धया शरीर ल्होनेत सनाच्चवन तर अमिसं ल्व्हने मफु ।

अले कुशीनाराया मल्लतसे आयुष्मान् अनुरुद्धयाके
न्यन--

भन्ते ! अनुरुद्ध छु हेतु खः छु कारण खः जिपि
च्याम्ह प्रमुख मल्लतसें तथागतया शरीर ल्व्हने धका सनां
ल्व्हने मफु ।

“हे मल्ल ! छिमिगु विचार मेगु, देवतापिनि विचार
मेगु ।”

“भन्ते ! देवतापिनि विचार छु ?”

“छिमिगु विचारं खः, जिमि बुद्धया शरीरयात नृत्य,
गन्धं . सत्कारयाना नगरया दक्षिणं यंका पित्तेपित्ते जात्रायाना
मितया दाहसंस्कार यायेगु ।”

देवतापिनि अभिप्राय खः -- जिमि तं भगवान् बुद्धया
शरीरयात दिव्य नृत्य, गन्धं सत्कारयाना नगरया उत्तरं
पित्तं यंका उत्तरया ध्वाखाँ दुहाँवया शहरया दथुं दथुं यंका
पूर्वया ध्वाखाँ पिहाँवना पूर्वपाखे मुकुट--वन्धन नाँगु मल्लतयेषु
चैत्य दु, अन भगवानया शरीरया दाहसंस्कार याय् ।

“भन्ते ! गथे देवतापिनि विचार खः अथे हे यायेगु बाँला ।”

अवले कुशीनाराय् पुलिथ्यंक मन्दारवपुष्प (दिव्य स्वाँ) वागाना च्वंगु जुयाच्चवन ।

अले देवतापिसं व मल्लतसें भगवान बुद्धया शरीरयात दिव्य व मनुष्य नृत्य गन्धमालां सत्कारयाना, सम्मानयाना उत्तरं उत्तर पाखे यंका उत्तरया ध्वाखाँ नगर प्रवेशयाना, शहरया दथुइ यंका, पूर्वद्वारं पिहाँवना पूर्वपाखे गन मुकुट-बन्धन नाँदुगु मल्लतय् चैत्य खः अन भगवान बुद्धया शरीर तल ।

अवले कुशीनगरया मल्लतसें आयुष्मान आनन्दयात घाल—

“भन्ते ! जिमिसं तथागतयात छु याये माः ?”

“हे मल्लपि ! गथे चक्रवर्ति जूजुया शरीरयात याइगु खः अथे हे तथागतया शरीरयात यायेमाः ।”

“भन्ते ! चक्रवर्ति जुजुया शरीरयात गथे याइगु ?”

“वाशिष्ठपि ! चक्रवर्ति जुजुया शरीरयात न्हूगु वस्त्रं हिनी । न्हूगु कापतं हिने धुंका बाँलाक फेनातगु कपाय्खं भुनी । कपाय् भुने धुनेवं हानं न्हूगु कापतं हिनी । थुकथं न्यास जो कापतं चक्रवर्ति जुजुया शरीरयात हिना वा भुना चिकंदुगु नंया खासिइतया, मेगु नंया खासीं तोपुया सर्वप्रकारया सुगन्धया वा श्रीखण्डया चिता दयेका, राजा चक्रवर्तिया शरीर छोयेका छोइ । थथे चक्रवर्ति जुजुया शरीरयात याइ । वाशिष्ठ गथे

जूजू चक्रवर्तियात याइगु खः अथे हे तथागतया शरीरयात याये माः । तःधंगु प्यका लँया दथ्वी स्तूप दयेके माः । अन यदि सुनानं पुष्पगन्ध आदि प्रदार्थ पूजा याइ, वन्दना याइ, चित्त प्रसन्नयाइ, वयालागी ताकालतकं हित सुख ज्वी ।

कुशीनगरया मल्लतसें मनूतेत आज्ञा विल--हूँ ए ! बाँलाक फेनातःगु कपाय् मुंका हि ।

अले कुशीनगरया मल्लतसें तथागतया शरीरयात सादा कापतं हिना विल । अनंलिपा नाइसेच्चंगु कपाय् कया भुना विल । कपाय् भुने धुंका हानं उकी द्योने कापतं भुना विल । थुकथं न्यासः जो कापतं मोरे याना चिकंया खासी तथा सिया चिता दयेका भगवान बुद्धया शरीर तथा विल ।

महाकाश्यपद्वारा वन्दना

Dhamma.Digital

अबले आयुष्मान महाकाश्यप न्यासः महाभिक्षु संघ ब्वना पावा व कुशीनाराया विचे लँय विज्याना च्वंगु खः । अबले आयुष्मान महाकाश्यप लँय छखे चिला छमासिमा क्वय् फेतुना विज्यात । अबले छम्ह आजीवक कुशीनगरं मन्दारव धयागु स्वां कया पावा पाखे वना च्वंगु जुयाच्चन । आयुष्मान महाकाश्यपं व आजीवक तापाकंनिसें वयाच्चंगु खन । खना व आजीवकयात धया विज्यात—

“आवुस ! जिमि शास्ता बुद्धया खबर स्यूला ?”

“स्यू आवुस ! श्रमण गौतम परिनिर्वाण जूगु थत्ति
न्हेनु दत्त । जिं थ्व मन्दारव स्वान् अत्तं हे कयाहयागु खः ।”

थ्व खबर न्यता क्लेश प्रहीन मजूनिपि भिक्षुपि छ्यते
ल्हाःतया, पालानःगु सिमा वँय् भोसु वइथें भोभो सुसुं विलाप-
याना ख्वया च्वन । गुलि याकनं भगवान बुद्ध परिनिर्वाण
जुया विज्यात । गुलि याकनं चक्षुवान (प्रज्ञा चक्षु दुम्ह) बुद्ध
संसारं लोप जुया विज्यात । तर गुपि वीतराग, भिक्षुपि ज्ञाँ
दुपि होश व प्रज्ञा नित्ताँ छथाय् लाका सहयाना—“संस्कार
अनित्य खः (थःम्हं धयाथें न्हावलें दया च्वनेमाः) धयाँ व
गनं प्राप्त ज्वी ।”

अवले सुभद्र नाँयाम्ह छम्ह बुढा ज्वीका भिक्षु जूम्ह व
भिक्षु पुचले च्वंच्वन । अले व बुढा ज्वीका भिक्षु जूम्ह सुभद्रं
ख्वयाच्वंपि भिक्षुपिन्त धाल—“आवुस ! छाय् शोकयाना च्वनागु,
ख्वय्मते । कीपि स्वतन्त्र जुल । व महाश्रमण दत्तले कीत
चित्त सुख मदु, छाय् कि वसगोलं न्हावलें वयाय् मज्यू, थ्वयाय्
मज्यू जक धया च्वनी । आ की छु इच्छा जुल वयाय् जिल,
यत्थे सना ज्वी जिल, मयोगु मयाःसाँ जिल ।”

अले आयुष्मान महाकाश्यपं भिक्षुपिन्त सःता धया
विज्यात, आवुसो (पासापि) शोक याय्मते, ख्वय्मते ।
आवुसो ! भगवान बुद्धं न्हापाँ हे धया विज्यागु खः फुक
योपि, प्रियपि वा योगु व मनं खनागु वस्तुनाप वाया तोता
वने मानि । गुगु उत्पन्न जुल व नाशवान खः उकिं तथागतया
शरीर नं नाश मज्वीसा धया गत्तं ज्वी थ्व असम्भव खः ।

अबले प्यम्ह मल्ल प्रमुखत छ्यनंसिं मोल्हुया, न्हूगु वस्त्रं पुना भगवानया चिताय् (मृत शरीरे) मितयेत सनी तर अथेयाये मफु । अले कुशीनाराया मल्लतसं थुकिया कारण आयुष्मान अनुरुद्धयाके न्यन—भन्ते अनिरुद्ध ! छु हेतु खः छु कारण खः प्यम्ह प्रसुख मल्लपिसं बुद्धया शरीरे मितये धका सनं मितये मफु ।”

“वाशिष्ठपिं ! देवतापिनि मेगु हे विचार खः ।”

“भन्ते ! देवतापिनि विचार छु ले ?”

वाशिष्ठपिं ! देवतापिनि अभिप्राय [विचार] खः—
आयुष्मान महाकाश्यप न्यासः महाभिक्षु संघ ब्वना पावा व कुशीनाराया विचे विज्याना च्वंगु दु । भगवान बुद्धया शरीर अबले तक मिं थीमखु गवले तक आयुष्मान महाकाश्यपं भगवानया चरणे छ्यनं वन्दना याइ मखुनि ।”

“भन्ते ! देवतापिनि गथे विचार खः अथे हे ज्वी माः ।”

अले आयुष्मान महाकाश्यपं गन मुकुट वन्धन नां जुया च्वंगु चैत्य दु, गन भगवानया शरीर तयातःगु खः अन थ्यनेवं चीवर थगांन्येथें ल्हा छपा पिकया न्येया ल्हा विन्ति याना जःपाखें स्वचा चाःहुला बुद्धया चरणे वन्दना याना विज्यात । वसपोलनापं विज्यापिं न्यासः भिक्षुपिसं नं ल्हा छपा पिकया चीवरं न्येया, ल्हाः विन्तियाना स्वचा चाहुला छ्यो कुछुना भगवानया चरणे वन्दना यात । आयुष्मान महाकाश्यप व

न्यासः भिक्षुपिसं वन्दना जक याये धुनेवं अथे हे बुद्धया चिताय्
मिच्याना वल, छोया च्वंगु भगवान बुद्धया शरीरे गुगु छ्यंगु,
ला आदि दुगु खः व फुकं खरानी ह्यंग्वातक नं खनेमदु । केवल
अस्ति [क्वे जक] वचे जुल, गथे कि घ्यो मत वा चिकं च्याके
धुनेवं छुं वाकि मच्चं, अथे हे भगवान बुद्धया शरीर च्याना च्वंवले
छ्यंगु, ला आदि छुं खने मदु, दाः हिनू आदि छुं खने मदु ।
केवल अस्ति [क्वे जक] ल्यना च्वन । व न्यासः जोडा काप
हिनातःगुलि निवः जक मछो गुगु कि दकसिबे पिने व दुनेयागु ।
भगवान बुद्धया शरीर छ्वय् धुनेवं आकाशं वावथा भगवानया
चिता शित्तल याना विल । पृथ्वीया दुनें नं लः धारा पिहाँवया
भगवानया चितायात शित्तलयाना विल । कुशीनाराया मल्ल-
पिसं नं सर्वसुगन्धं युक्तगु लखं भगवान बुद्धया चितायात
शित्तलयाना विल ।

अले कुशीनगरया मल्लपिसं भगवान बुद्धया अस्ति न्हेनु
तक सुरक्षा याइपि मनूत तथा घेरेयाका धनुषधारी मनूतेगु पाखें
पंजःथे याना संस्थागारे तथा तल । नृत्य, गीत, वाद्य, मालागन्धं
सत्कार सम्मान पूजायाना तल ।

स्तूप निर्माण

मगधया जुजु अजात शत्रु वैदेहि पुत्रं न्यन—“भगवान बुद्ध
कुशीनगरे परिनिर्वाण जुया विज्यात ।” अले राजा अजातशत्रुं
कुशीनगरया मल्लपिथाय् दूत छोया हल भगवान बुद्ध नं क्षत्रिय

खः जि नं क्षत्रियः, भगवान् बुद्धया शरीरया क्वे जित नं भाग
थ्याः । जि नं भगवान् बुद्धया अस्ति [धातु] तया चैत्य
[स्तूप] दयेका पूजा याय् ।

बैशालीया लिच्छवी तसे नं भगवान् बुद्ध परिनिर्वाण
जूगु समाचार न्यना बुद्धया अस्ति [क्वे] भाग जिमित नं
थ्या धका दूत छोयाहल । जिमि नं चैत्य दयेका पूजायाना
तये ।

कपिलवस्तुया शाक्यतसे नं दूत छोयाहल भगवान्
बुद्ध नं शाक्य खः जिपि नं शाक्य खः जिमित नं बुद्धया अस्ति
भाग थ्याः ।

अल्लकप्प तसेनं न्यन..... ।

रामग्रामयापिसं नं न्यना दूत छोया हल ।

वेठ द्वीपया ब्राह्मणतसे नं दूत छोया हल ।

पावाया मल्लतसे नं दूत छोया हल ।

थथे ज्वीवं कुशीनगरया मल्लतसे अपि दूत संघगण-
यात धाल--

“भगवान् बुद्ध जिमिथाय् प्रदेशे परिनिर्वाण जुया
बिज्यात, उकि जिमिसं भगवान् बुद्धया शरीर भाग सुयातं
बी मखु ।

थथे धायेवं द्रोण ब्राह्मणं उपि संघ व गणयात थथे
धाल--

सुणन्तु भोन्तो मम एक वाक्यं
 अम्हाक बुद्धो अहु खन्ति वादो
 नहि साधु यं उत्तम पुगलस्स
 सरीर भागे सिया सम्पहारो
 सब्बेव भोन्तो सहिता समग्गा
 सम्मोदमाना करोमट्टु भागे
 वित्थारिका होन्तु दिसासु थूपा
 बहूजना चक्खुमतो पसन्नाति

अर्थ — छिकपिं सकसिनं जिगु खँ छगू न्यँ, की बुद्ध
 क्षान्तिवादी खः थ्व ठीक मजू कि उम्ह उत्तम पुरुषया अस्ति
 इना कायेगुली ल्वाना च्वनेगु । छिकपिं सकलें मिलेजुया छधी
 जुया खँल्हाना च्यागू भाग थला दिसँ । थासँथासे स्तूप
 थदयेके ब्यु प्रचार थजु अले आपालं मनूतसे चक्षुमान बुद्धया
 प्रति मन प्रसन्न याना च्वनी ।

अथे जूसा ब्राह्मण ! भगवान बुद्धया शरीरयात च्यागू
 भाग थला उतिन्यंक इनाब्यु ।

ज्यू भो मल्ल धका खँ न्यना द्रोण ब्राह्मणं बुद्धया
 शरीरया अस्ति [धातु] च्यागू भाग थला उरपि संघ व गणयात
 धाल—छिकपिं सकलें मिले जुया थ्व [धातु दाना वियागु]
 कुलि जित ब्यु, जि नं थ्व कुलितया स्तूप दयेके अले पूजा
 याना च्वने ।”

अमिसं द्रोण ब्राह्मणयात थल बिल ।

पिप्पलीवनया मौर्यतसे न्यना दूत छोयाहल भगवान नं क्षत्रिय जिपि नं क्षत्रिय जिमित नं भाग थ्याः ।

“भगवान बुद्धया शरीरयागु छुं भाग ल्यं मंत । फुकं इनाकाय् धुन । थनयागु ह्यं ग्वा जक यंकि ।” अमिसं ह्यं ग्वा जक यंकल ।

अले [१] राजा अजात शत्रुं राजगृहे भगवान बुद्धया अस्ति [क्वे] तथा स्तूप दयेका पूजायात । [२] वैशालीया लिच्छवीतसे नं बुद्धया अस्तितया चैत्य दयेका पूजायात । [३] कपिलवस्तुया शाक्यतसे । [४] अल्ल कप्पकया बुलितसे नं..... । [५] रामग्राम कोलियतसे नं । [६] वेठ द्वीप कया ब्राह्मणतसे नं । [७] पावाया मल्लतसे नं । [८] कुशीनगरया मल्लतसे नं बुद्धया अस्ति धातुतया स्तूप दयेका पूजायात । [९] द्रोण ब्राह्मणं तुम्बका [धातु इना व्यूगु कुलि] तथा चैत्य दयेका पूजायात । [१०] पिप्पलीवनया मौर्यतसे नं ह्यं ग्वातया स्तूप दयेका पूजा यात ।

थुकथं च्यागु शरीरया अस्ति भाग थला स्तूप दयेकल, गुंगु तुम्ब-स्तूप व किगुगु [अग्नि संस्कार याथाय्] ह्यं ग्वा तथा दयेकुगु स्तूप दयावन ।

चक्षुमान बुद्धया शरीर अस्ति धातु च्यामना दु उकि मध्ये न्हेमना जम्बुद्वीपे पूजा याना तल । मेगु पुरुषोत्तम बुद्धया अस्ति धातु १ माना रामग्रामे नागतसे पूजा याना तल । छपु दन्त धातु [धःवा] स्वर्गे पूजा याना तल, मेगु छपु गन्धारपुरे पूजा याना तल ।

छपु कलिगराजाया देशे, मेगु छपु नागराजां पूजा याना-
तल । उगु हे तेजं रत्नया खानि जुया च्वंगु थ्व पृथ्वी अलंकृत
जुया च्वन ।

थुकथं चक्षुमान बुद्धया शरीर सत्कृतद्वारा सुसत्कृत
जुल । देवेन्द्र, नागेन्द्र, नरेन्द्रतसें पूजित तथा श्रेष्ठ मनुष्यपाखें
पूजित जुल । ल्हा जोजलपा वन्दनाया, सच्छिगु कल्पं हे बुद्ध
ज्वीगु दुर्लभ । प्योपु वा, सँ व चिमिसं फुकं छगु छगुयाना
चक्रवाल परम्परा अनुसार देवतापिसं यंकल ।

॥ समाप्त ॥

Dhamma.Digital

Dhamma.Digital

सम्पादिकाको अरु कृतिहरू

१. अभिधर्म
२. ऋद्धि प्रातिहार्य
३. पञ्चनीवरण
४. भावना
५. बुद्ध धर्म
६. एकताया ताःचा
७. प्रेमं छु ज्वी ?
८. त्रिरत्न गुण स्मरण
९. कर्तव्य
१०. मिखा
११. परित्राण
१२. बुद्धया अन्तिम यात्रा (भाग १)
१३. बौद्ध प्रश्नोत्तर

थाकू :- नेपाल प्रेस, कान्तिपुर ये । (फोन : ११०३२)